

SPiTS: glazen torenspits met lichtkunstwerk in Tilburg

OVERDAG OPGAAND IN DE OMGEVING 'S AVONDS SCHITTEREND IN DE LUCHT

De in de zomer van 2025 in gebruik genomen glazen torenspits van de Sacramentskerk in Tilburg schittert al een jaar aan de hemel. Tenminste: zodra het donker is, want dan verandert SPiTS, zoals het project heet, in een lichtobject door de geïntegreerde projectietechniek. Overdag reflecteert de spits de lucht. Het bijzondere effect overdag én 's avonds heeft alles te maken met de keuze van het glas: Stratobel Planibel Clearvision met een Ipasol BrightWhite coating, gelamineerd met witte folie.

Beeld: Sigrid Calon en AGC Nederland

SPiTS is een ontwerp van Jos ten Brink in samenwerking met Bedaux de Brouwer Architecten. Het lichtkunstwerk, een videoprojectie van binnenuit, is van kunstenares Sigrid Calon in samenwerking met NAP Labs. Het glasadvies, de verkoop en de projectbegeleiding van het project, dat is genomineerd voor de Tilburg Architectuurprijs, was in handen van AGC Nederland Tilburg Projecten. AGC Interpane Safety Glass heeft het glas geproduceerd en geleverd.

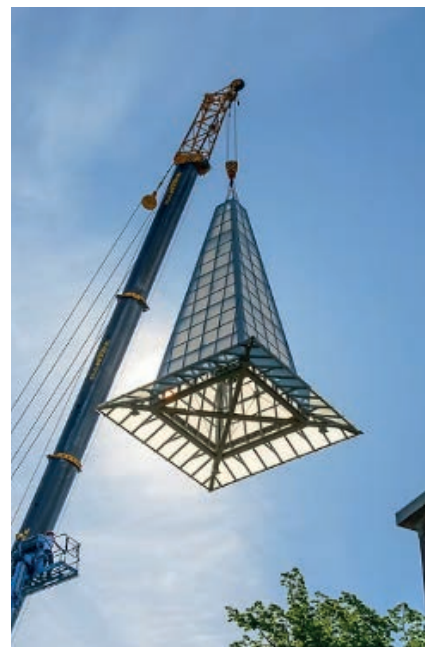
IDEE EN ONTWERP

Met SPiTS heeft de voormalige Sacramentskerk, letterlijk decennia zonder bekroning, opnieuw een markant element in de stad heeft gekregen. De oorspronkelijke spits werd in 1992 verwijderd vanwege bouwkundige problemen, waarna het kerkgebouw uiteindelijk zijn religieuze functie verloor en grotendeels werd gesloopt. Alleen de karakteristieke toren bleef behouden. Het initiatief voor een nieuwe, markante spits ontstond vanuit bewoners van de wijk Armhoefse Akkers, die het verdwijnen van de spits en het risico op verdere sloop als verlies van identiteit zagen.

Er werd een prijsvraag uitgeschreven en uit een groot aantal inzendingen werd het ontwerp van de helaas inmiddels overleden Jos ten Brink verkozen. Zijn ontwerp verwijst qua vorm en hoogte naar de oorspronkelijke koperen spits, maar is uitgevoerd in moderne materialen zoals staal en glas. Architect Thomas Bedaux: 'Het project beoogde niet alleen herstel van het silhouet, maar ook het versterken van de historische en sociale betekenis van de plek. Door de toevoeging van een nieuwe spits is de toren opnieuw een herkenningspunt en symbool van stedelijke continuïteit en vernieuwing. Belangrijke uitgangspunten in het ontwerp waren de verbinding tussen verleden en heden, en tussen architectuur,

▲ Het glas is naast de kerk in een stalen constructie prefab gemonteerd en het geheel is in één keer op de toren geplaatst.

kunst en technologie. Mede door het lichtkunstwerk en het glas van AGC zijn we erin geslaagd die verbinding te bewerkstelligen.' SPiTS is volgens Bedaux een voorbeeld geworden van eigentijdse herbestemming, waarin erfgoed, participatie en innovatieve vormgeving samenkomen tot een nieuw stedelijk icoon. Dat heeft ook alles te maken met het feit dat de torenspits is ontworpen als drager van een

dynamisch lichtkunstwerk. Kunstenares Calon: 'Mijn werk speelt met veranderende kleuren en patronen in op tijd, gebeurtenissen en de stedelijke context. Transparantie, reflectie en veranderlijkheid zijn hierbij de centrale thema's.'

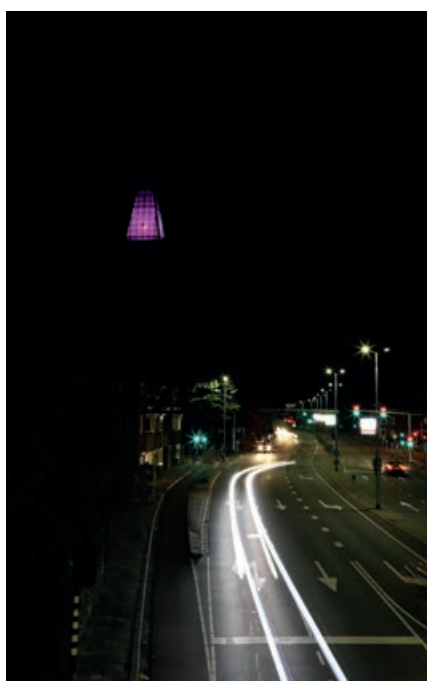
GLASKEUZE

Niet de montage van het glas was het meest spannend aan het werk in Tilburg, de

keuze van het type des te meer. Het glas van de torenspits is naast de kerk in een stalen frame op de grond prefab gemonteerd. Het geheel is na de montage in één keer met een grote kraan op de toren geplaatst; een spectaculaire hijsoperatie, dat wel. De glaskeuze heeft AGC Nederland gemaakt in samenspraak met de architect en de kunstenares. Senior accountmanager Koen Verschuuren van AGC Projecten Tilburg: 'Vooraf hebben wij als AGC, luisterend naar de wensen en meedenkend aan het eindresultaat, geadviseerd over de samenstelling van het glas. Daarbij hebben we met monsters en de lichtprojectiespecialist bekeken of de voorgestelde glassoort het juiste resultaat op zou leveren. Kleurechtheid en zuivere weergave van de beelden was een must, maar ook de neutrale reflecterende coating was van toegevoegde waarde om de toren meer de lucht te laten reflecteren overdag.'

AGC TILBURG PROJECTEN

Eén aanspreekpunt voor alles: dat is waar AGC Tilburg Projecten voor staat. Met een gedreven en ervaren team ontzorgen wij klanten volledig, van aanvraag tot oplevering. Als spin in het web verbinden wij de mogelijkheden van AGC met die van de rest van de markt en zorgen we altijd voor de beste oplossing. Of het nu gaat om één serviceruit of een groot, complex project, wij denken mee, adviseren en schakelen. Dankzij onze flexibiliteit, betrokkenheid en sterke logistieke, - en productienetwerk bieden wij betrouwbaarheid, efficiëntie en maximale service.

▲ Het lichtkunstwerk is een videoprojectie van binnenuit.

Het uiteindelijk toegepaste glastype is 66.2 Stratobel Planibel Clearvision met Ipasol BrightWhite met Color Classic folie White mat 065. De opbouw is aldus: een Ipasol Bright White (#2) buitenruit, 0,76 White Mat65folie en een Planibel Clearvision binnenruit. Totaal gaat het om zo'n 230 stuks ruiten (ca. 190 m2). Verschuuren legt uit waarom voor deze opbouw is gekozen. 'Beide bladen zijn uitgevoerd in extra helder glas zodat het resultaat er niet groen uitziet, zoals bij normaal glas wel het geval kan zijn. De toepassing van de Ipasol Bright White coating van AGC Interpane is gekozen voor een betere reflectie van de omgeving, met name de wolkenhemel in de ruiten, zodat de toren meer opgaat in de omgeving. De combinatie van het extra heldere glas en de witte matte folie resulteert in een realistische kleurweergave van de van binnenuit geprojecteerde kleuren van het kunstwerk.'